

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Beukenhof, Nieuw-Loosdrecht

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Witpaard BV

Status

Concept

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Beukenhof, Nieuw-Loosdrecht

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

Datum

Status

17-422

10 oktober 2017

Concept

Auteur[s]

I. (Iwan) Veeman

Tweede lezer

H. (Han) Brendeke

Opdrachtgever

Witpaard BV

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Veeman I. (2017). Quickscan natuurtoets Beukenhof, Nieuw-Loosdrecht. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 17-422. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	4
1.4 Algemene opzet onderzoek	5
2. Gebiedsbescherming	6
2.1 Natura 2000	6
2.2 Natuurnetwerk Nederland	6
3. Soortbescherming	7
3.1 Onderzoeksmethode	7
3.2 Flora	7
3.3 Zoogdieren	8
3.4 Broedvogels	12
3.5 Amfibieën	13
3.6 Overige soortgroepen	14
4. Geraadpleegde bronnen	15

Bijlagen

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Oostelijke Vechtplassen
 Bijlage 2 Hermelijn en Wezel

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Er zijn plannen voor een gefaseerde sloop en nieuwbouw van de locatie Beukenhof, een verpleeghuis te Nieuw-Loosdrecht. Het bestemmingsplan wordt aangepast en de voorgenomen sloop en nieuwbouw gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden.

De Wet natuurbescherming en beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In de voorliggende quickscan natuurtoets vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een eerste toetsing plaats aan de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bestaat uit een ruim opgezet terrein met meerdere zorggebouwen. Op het terrein staan bomen en is een vijver aanwezig. De plannen richten zich vooral op de bebouwing. Deze wordt gefaseerd gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw.

Gebiedsbescherming

De locatie grenst aan Natura-2000 gebied Oostelijke Vechtplassen, tevens onderdeel van het NNN. Als gevolg van de (her)ontwikkeling zijn effecten denkbaar als gevolg van bijvoorbeeld verstoring en stikstofemissie. Verstoring heeft mogelijk effect op de vogelkundige waarden van aangrenzend gebied. Stikstofemissies tijdens de werkzaamheden kunnen van invloed zijn op nabijgelegen stikstofgevoelige habitats. De effecten van de plannen op de instandhoudingsdoelen dienen te worden uitgewerkt in de vorm van een Voortoets.

Soortbescherming

- Er zijn in de bebouwing vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Er is zowel kans op kraamverblijfplaatsen, baltsverblijfplaatsen en overwintering. Er zijn reeds concrete aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een verblijfplaats in de vorm van vleermuisontlasting. Om de precieze functie voor en terreingebruik door vleermuizen te bepalen is gericht nachtelijk onderzoek nodig.
- De bebouwing, met name het woonhuis, vormt mogelijk broedgelegenheid van Huismus, een soort waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn. Nader onderzoek moet uitwijzen of hiervan sprake is en om hoeveel nestlocaties het gaat. Verder zijn ook diverse algemene broedvogels van tuinen, bos en struweel te verwachten.
- In het gebied worden geen strikt beschermde amfibieën verwacht. In het plangebied zijn wel algemene nationaal beschermde amfibieën met provinciale vrijstelling aangetroffen en te verwachten.

- Ruige delen in de groenzones op het terrein vormen mogelijk (onderdeel van) het leefgebied van een kleine marterachtige als de beschermde Wezel.
- In het plangebied zijn geen beschermde planten, vissen, reptielen of ongewervelden aangetroffen of te verwachten.

Eindconclusie en aanbevelingen

- Er dient een Voortoets te worden uitgevoerd om de effecten op de instandhoudingsdoelen van de Oostelijke Vechtplassen in beeld te brengen.
- Er is gericht onderzoek nodig naar vleermuizen en huismus. Zijn deze soorten aanwezig dan is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van mitigerende maatregelen verplicht.
- Als de bestaande groenstructuren worden gewijzigd kan onderzoek naar kleine marterachtigen aan de orde zijn, dit ter beoordeling van een deskundige.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het plangebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Er zijn plannen voor een gefaseerde modernisering en herontwikkeling van de locatie Beukenhof, een verpleeghuis aan de Nieuw Loosdrechtse dijk 24 te Nieuw-Loosdrecht. Er is sprake van een wijziging van het bestemmingsplan. De voorgenomen sloop en nieuwbouw gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Voorliggende natuurtoets is bedoeld om inzicht te verkrijgen in aanwezige natuurwaarden en mogelijke effecten van het plan met een doorkijk naar de voorgenomen activiteiten. Tijdens het onderzoek zijn te verwachten effecten van het plan getoetst aan de wettelijke bescherming van soorten en natuurgebieden. Het uitgevoerde onderzoek en de resultaten van zijn in voorliggende rapportage beschreven.

1.2 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de soortbescherming en gebiedsbescherming. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 1.1 geven we een samenvatting van de hier relevante wetteksten.

Kader 1.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en / of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
 - Overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- Overige nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
 - soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
 - Soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Barro

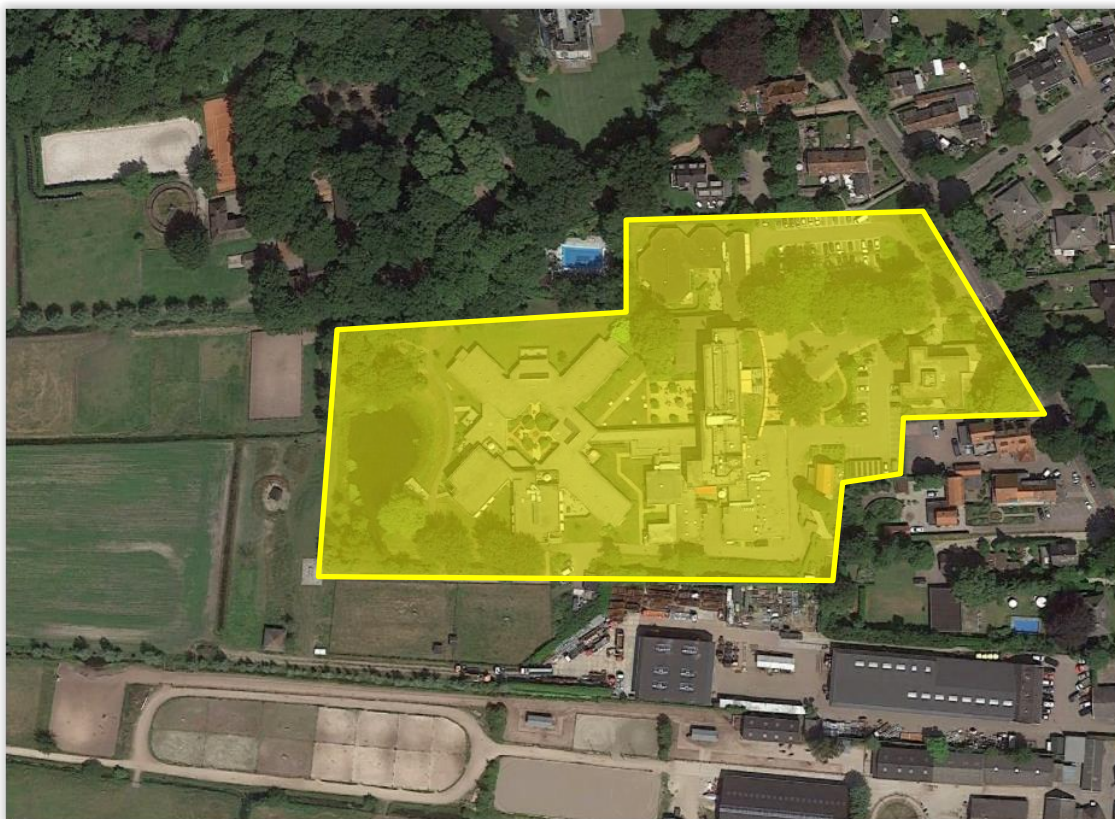
De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wet natuurbescherming.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

1.3 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Nieuw-Loosdrecht (zie figuur 1.1). Op het terrein staan meerdere gebouwen van verschillende bouwstijl, waaronder ook een woning. De Beukenhof is gebouwd in de zeventiger jaren en is in 2009 fors gerenoveerd. Rondom de bebouwing is groen aanwezig, er ligt een vijver op het terrein en langs delen van de buitengrens ligt een sloot.

Er zijn plannen voor een gefaseerde sloop en herbouw, met een beoogde start van de sloop in het voorjaar van 2019. Zover nu bekend blijft de vijver ongemoeid, maar er vinden wel werkzaamheden plaats in delen van het aanwezige groen. Voor realisatie van de plannen is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (geel).

1.4 Algemene opzet onderzoek

De quickscan natuurtoets is gebaseerd op één dagbezoek op 28 september 2017, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

2. Gebiedsbescherming

2.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied maar raakt het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als speciale beschermingszone voor tien habitattypen, elf habitatrichtlijnsoorten, zeven broedvogels en elf niet-broedvogelsoorten (zie bijlage 1).

Met de bestemmingswijziging wordt de herontwikkeling mogelijk gemaakt waar in fasen, via sloop en nieuwbouw, invulling aan wordt gegeven. Effecten als areaalverlies of mechanische beïnvloeding van het Natura 2000-gebied liggen hier niet voor de hand omdat het plangebied zich geheel buiten het Natura 2000-gebied bevindt. Er is daarom name aandacht gevraagd voor externe effecten, denk aan verstoring en stikstofemissie.

Als gevolg van de sloop en bouwwerkzaamheden zijn bijvoorbeeld tijdelijk versturende effecten op de omgeving denkbaar, met name door geluid. Het aangrenzende gebied vormt onderdeel van Vogelrichtlijngebied waar meerdere kwalificerende vogelsoorten gebruik van maken (NDFF, 2017). De effecten op de instandhoudingsdoelen dienen te worden uitgewerkt in de vorm van een Voortoets.

Stikstof

Sinds 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking, waarmee de potentiële toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in beeld kan worden gebracht. Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook van CV-installaties of in het verkeer. De stikstof slaat in het plangebied en omgeving neer (stikstofdepositie) en kan negatieve effecten op beschermde natuur hebben tot op vele kilometers afstand van de bron. In dit geval bedraagt de afstand van het plangebied tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitats ca. 900 meter.

De emissie als gevolg van de voorgenomen sloop- en herinrichting is ten tijde van het schrijven van dit rapport nog niet vast te stellen. Wij adviseren om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen in beeld te brengen.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

In de provinciale Ruimte verordening van Noord Holland is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) weergegeven. Het gebied ten westen van de planlocatie behoort tot de NNN (tevens Natura-2000).

Op basis van recente uitspraken van de Raad van State dient in verband met goede ruimtelijke ordening, externe werking op het NNN altijd beoordeeld te worden. Afgaande op de schetsen zoals die bij ons bekend zijn is bij voorliggende ontwikkeling geen sprake van een (functie)verandering met blijvende invloed op het aangrenzende NNN. De nieuwe bebouwing blijft op vergelijkbare afstand tot het NNN. Eventuele tijdelijke effecten op de omgeving als gevolg van bijvoorbeeld verstoring en stikstof worden meegenomen in de nog uit te voeren Voortoets (zie § 2.1).

3. Soortbescherming

3.1 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op raadpleging van de Nationale databank Flora en Fauna (NDFF)¹ op 2 oktober 2017 en een locatiebezoek op 28 september 2017. Het veldbezoek is onder rustig en bewolkt weer uitgevoerd door een ervaren inventarisatiemedewerker van Ecogroen.

Tijdens het veldbezoek is de bebouwing van buiten geïnspecteerd en tevens het omliggende groengebied onderzocht. De aanwezige watergangen zijn intensief bemonsterd met een steeknet. Er is met name aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming, met extra aandacht voor vleermuizen, broedvogels met jaarrond beschermde nesten en een eventuele relatie van de planlocatie met het Natura 2000-gebied.

In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 Flora

In het plangebied zijn algemene plantensoorten van tuinen, bossen, struwelen en ruigten aanwezig. Waargenomen soorten zijn onder andere Gewoon duizendblad, Hanepoot, Grote brandnetel, Perzikkruid, Akkerdistel en Witte klaver aanwezig. In en rond de vijver staan soorten als Grote egelskop, Kikkerbeet, Grote Kattenstaart, Grote lisdodde, Riet, Liesgras, Holpijp en Watermunt. Op het staat een aantal boomsoorten waaronder een aantal forsere Beuken en Zomereiken.

Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen in het plangebied. Gezien de biotoompomstandigheden zijn deze soorten in het plangebied ook niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor beschermde planten of soorten van de Rode Lijst is niet aan de orde.

¹ Op de gegevens van de NDFF rusten auteursrechten.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1 volgende pagina). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebied

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Vaste verblijfplaatsen

In de aanwezige bebouwing zijn potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Zo is de combinatie van een spouwmuur en open stootvoegen in meerdere gebouwen aanwezig. Ook in de woning zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van ruimtes onder de dakpannen en achter open stootvoegen.

Tijdens het veldwerk overdag zijn reeds directe aanwijzingen gevonden voor een vleermuisverblijf in het verpleeggebouw in het oosten van de planlocatie. Hier werden vleermuisuitwerpselen gevonden op de kozijnen (zie gele pijl op foto hiernaast) aan de buitenzijde van het pand. Op de foto zijn tevens tal van open stootvoegen te zien.

Op het terrein staat ook een aantal forse bomen. Hieronder bevinden zich Beuken en Eiken met een diameter rond of boven de 1 meter. Tijdens het veldonderzoek zijn in de betreffende bomen geen duidelijke vleermuispotenties aangetroffen in de vorm van geschikte boomholten. Op dit moment is ook niet bekend of er (forse) bomen gekapt moeten worden.

Kader 3.2. Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakbe- raad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het pro- tocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakbe- raad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Onderne- mend Nederland (RVO). Met het vleermuisprotocol is een kwaliteitsstandaard ontwikkeld voor de (lastige) vleermuisinvent- arisaties die vaak nodig zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee zijn zowel bedrijfsleven, overheid als adviesbureaus ge- baat.

Aanvullend onderzoek

Om de waarde van de planlocatie en specifiek van de bebouwing voor vleermuizen in beeld te brengen dient gericht vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakbe- raad *et al.* 2017, zie ook kader 3.2). Er dienen in dit geval zes nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode juni-half juli gericht op kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen, twee bezoeken rond middernacht (0:00-2:00) tussen 1 augus- tus en 10 september met het oog op zwermgedrag² en twee nachtelijke bezoeken in de periode half au- gustus tot 1 oktober gericht op baltslocaties/paarverblijfplaatsen/zwermplaatsen van groepjes vleermui- zen. Bij de nachtelijke bezoeken wordt gebruik gemaakt van een batdetector. Met een batdetector zijn vrijwel alle vleermuissoorten op naam te brengen. De onderzoeken moeten plaatsvinden bij droog, niet te koud en nagenoeg windstil weer.

Mitigerende maatregelen

Mocht in de bebouwing verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (en die kans achten we groot), dan zijn voor dat betreffende object de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is het aanvragen van ontheffing Wet natuurbes- cherming noodzakelijk bij bevoegd gezag (provincie Noord-Holland). Hierbij dient een projectplan op- gesteld te worden, waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen, welke effecten optreden en op welke wijze effecten deze voorkomen worden. De looptijd van een ontheffing Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken;
- Bij de planning van de sloop dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteit van vlee- rmuizen om verstoring in de meest kwetsbare perioden (kraam-, paar- en of overwinteringsperiode) te voorkomen. De precieze planning is afhankelijk van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek en de (verwachte) functie die het plangebied heeft voor vleermuizen. In de meeste gevallen is de meest ge- schikte periode voor het uitvoeren van sloop/kapwerkzaamheden 1 oktober – 15 november en 1 april - 15 mei (weersafhankelijk);

² Gezien de aard en omvang van de bebouwing behoort een functie als (massa)winterverblijf tot de mogelijkheden. Onderzoek naar zwermgedrag in de zomer kan hierin inzicht bieden, de dieren zwermen in die periode ter verkenning van de winterverblijven.

- Voorafgaand aan de sloop is het noodzakelijk om de bebouwing ongeschikt te maken voor vleermuizen door tochtgaten te maken. Hiervoor zijn verschillende manieren zoals het maken van gaten in muren en het verwijderen van kozijnen. Met een controle kan vervolgens gecheckt worden of de vleermuizen daadwerkelijk vertrokken zijn;
- Ter vervanging van de te verwijderen verblijfplaatsen dienen vervangende verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Als tijdelijke voorziening om de periode tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen, kunnen vleermuiskasten opgehangen worden. De kasten dienen minimaal drie maanden voorafgaand aan de sloop geplaatst te worden. Daarnaast dienen in de nieuwbouw of in omliggende gebouwen permanente verblijven aangebracht te worden;
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een vleermuisdeskundige.

Vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied en directe omgeving bestaat uit bebouwing en diverse opgaande en robuuste groenstructuren. Het gebied wordt mogelijk door vleermuizen als Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis en Rosse vleermuis gebruikt als foerageergebied. Met de informatie die nu voorhanden is geven de voorgenomen plannen geen aanleiding schade te veronderstellen aan onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. De uitkomsten van het vleermuisonderzoek geven hierover meer helderheid.

Overige zoogdieren

Bij overige zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 1.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Behalve de vleermuizen worden er in het plangebied geen verblijfplaatsen verwacht van zoogdieren van de Habitatrichtlijnsoorten en de Verdragen van Bern en Bonn (denk met name aan Otter, Bever en Noordse woelmuis). Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

Er zijn tijdens het veldwerk geen directe aanwijzingen (sporen of zichtwaarnemingen) gevonden voor de aanwezigheid van nationaal beschermde soorten die in Noord-Holland niet zijn vrijgesteld (zoals Steenmarter, Eekhoorn, Wezel, Hermelijn, Bunzing, Waterspitsmuis en Das). Ook binnen de NDFF (2017) wordt in het plangebied en directe omgeving geen melding van gemaakt van waarnemingen van deze soorten.

Op het terrein zijn wel enkele ruigere groenzones aanwezig die voor mogelijk Hermelijn of Wezel interessant kunnen zijn. Zolang de groenstructuren op het terrein behouden blijven zijn geen effecten te verwachten. Mochten er grote wijzigingen worden voorzien in de groenstructuren dan kan nader onderzoek uitwijzen of de betreffende soorten aanwezig zijn.

Aanvullend onderzoek (eventueel)

Aanvullend onderzoek naar marterachtigen is pas aan de orde als er wezenlijke wijzigingen plaatsvinden aan de groenstructuren. Dit ter beoordeling aan een deskundige. Gericht onderzoek naar marters bestaat vaak uit de inzet van camera's die in zogenaamde Mostela's zijn gemonteerd. Dit zijn speciale kisten

waarin kleine marterachtigen optimaal gefotografeerd kunnen worden en waarin vis- en valeriaanolie is aangebracht als lokstof.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van een aantal grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Veldmuis, Mol, Egel, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis *spec.*, en Bosmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Noord Holland automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.4 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 1.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Het veldonderzoek vond plaats buiten het broedseizoen van vogels. Ten tijde van het veldonderzoek zijn op het terrein meerdere huismussen aangetroffen. Dat is geen directe aanwijzing voor de aanwezigheid van nesten, maar met name de woning op het terrein vormt voor Huismus wel een geschikte locatie. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek, de terreinkenmerken en bekende waarnemingen (NDFF, 2017) worden verder geen jaarrond beschermde nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels, uilen en Gierzwaluw (zie kader 3.4) verwacht. Hieronder gaan we nader in op Huismus.

Aanvullend onderzoek Huismus

Om zekerheid te verkrijgen of de aan- of afwezigheid van Huismus als broedvogels is nader onderzoek nodig. Volgens de soortenstandaard Huismus dienen minimaal twee inventarisatiemomenten van 1 april tot half mei te worden uitgevoerd bij goed weer en in de ochtenduren. In die periode zijn baltsende mannetjes op de broedplaatsen aanwezig.

Mitigerende maatregelen (eventueel)

Bij het verlenen van een ontheffing voor het verwijderen van Huismus stelt bevoegd gezag normaliter de volgende eisen:

- Slopen of ongeschikt maken in de periode september tot en met maart (buiten het broedseizoen);
- Aanbrengen van vervangende nestplaatsen op korte afstand van de huidige nestplaatsen. Rondom de plek waar de vervangende nestplaatsen worden aangebracht, dienen voldoende schuil- en foerageermogelijkheden voor Huismus aanwezig te zijn.
- Voor elke te verwijderen nestplaats dienen twee alternatieve nestplaatsen terug te komen.

Kader 3.4 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en robuuste groenelementen in het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten van tuinen, struweel en bos zoals Kauw, Merel, Winterkoning, Heggenmus, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Houtduif, Vink, Houtduif en Groenling.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Een soort als Houtduif kan bijvoorbeeld tot in november broedend worden aangetroffen.

3.5 Amfibieën

Bij amfibieën wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 1.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

In Nieuw-Loosdrecht zijn enkele waarneming van Kamsalamander bekend (NDFF, 2017), onder andere op landgoed Eikenrode. In het plangebied is de soort niet bekend en ook tijdens het veldwerk niet aangetroffen. De vijver oogt ook niet geschikt voor Kamsalamander, onder andere door de aanwezigheid van vis en het ontbreken van een dichte watervegetatie. Voortplanting en overwintering van amfibieën die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn wordt op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In de aanwezige vijver zijn Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker voortplantend te verwachten. Deze soorten overwinteren vaak in ruigten, onder puin en houtstapels en in de strooisellaag onder groenstroken.

Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

3.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDF 2017) wordt in het projectgebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (reptielen, vissen en ongewervelden).

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 2 oktober 2017.

Provincie Noord Holland (2017). Provinciale Ruimtelijke Verordening (<https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/>)

Bijlagen

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Oostelijke Vechtplassen

Oostelijke Vechtplassen		SVI Landelijk	Doelstelling				
			Oppervlak	Kwaliteit	Populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3140	Kranswierwateren	--	>	>			
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>			
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	=	=			
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>			
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=			
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)		=	=			
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	>			
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>			
H7210	*Galigaanmoerassen	-	>	>			
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>		
H1082	Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>		
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		
H1145	Grote modderkruiper		=	=	=		
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=		
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=		
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>		
H1903	Groenknolorchis	--	=	=	=		
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=		
Broedvogels							
A021	Roerdomp	--	>	>		5	
A022	Woudaapje	--	>	>		10	
A029	Purperreiger	--	=	=		50	
A119	Porseleinhoen	--	=	=		8	
A197	Zwarte Stern	--	>	>		110	
A229	Ijsvogel	+	=	=		10	
A292	Snor	--	=	=		150	
A295	Rietzanger	-	=	=		880	
A298	Grote karekiet	--	=	=		50	
Niet-broedvogels							
A017	Aalscholver	+	=	=		behoud	
A041	Kolgans	+	=	=		920	
A043	Grauwe Gans	+	=	=		1200	
A050	Smient	+	=	=		2800	
A051	Krakeend	+	=	=		40	
A056	Slobeend	+	=	=		80	
A059	Tafeleend	--	=	=		120	
A068	Nonnetje	-	=	=		20	

Legenda

W = Kernopgave met wateropgave

% = Sense of urgency: beheeropgave

% = Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities

SVI landelijk = Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig, - matig ongunstig, + gunstig)

= Behoudsdoelstelling

Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

=(<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Bijlage 2 Hermelijn en Wezel

Hermelijn (Mustela erminea)

Hermelijnen leven met name in kleinschalige en structuurrijke landschappen met veel natuurlijke elementen en overgangen. Er is een duidelijke binding met vochtige tot natte terreinen en oppervlaktewateren, zoals uiterwaarden, veen(weide)gebied en beekdalen. Aaneengesloten bossen worden grotendeels gemedend. Incidenteel is de soort aan te treffen in groene stads- en dorpsranden en boerenerven. Hermelijnen zijn vooral dagactief. Hun 'homerange' bedraagt enkele tot tientallen hectares. Territoria van mannetjes overlappen meestal die van meerdere vrouwtjes. Rust- en nestplaatsen liggen in holen (zoals konijnenholen) of in dichte vegetatie met een dikke strooisellaag.

Het voedsel van hermelijnen bestaat uit zoogdieren in grootte variërend van jonge veldmuis tot konijn, uit vogels en eieren, soms diverse ongewervelden en plantaardig voedsel zoals bessen.

De Hermelijn komt in heel Nederland voor met uitzondering van de oostelijke Waddeneilanden, op Texel komt de soort wel voor. Relatief veel waarnemingen komen uit waterrijke gebieden zoals de Wieden-Weerribben en de laagveen(weide)gebieden van Friesland en West-Nederland. Door de verborgen leefwijze en complexe populatie-ecologie is het moeilijk populatie –inschattingen te maken. De laatste decennia lijkt de verspreiding in Nederland ijler te zijn geworden, vermoedelijk door ingrijpende landschappelijke veranderingen en afname van woelmuizenplagen.

Wezel (Mustela nivalis)

Wezels leven in gevarieerd en structuurrijk terrein met afwisseling van bosschages, zoals ruig grasland en rietland bij water, op (boeren)erven en in groene delen van oudere steden en dorpen. Wezels zijn vooral dagactief en kunnen uitstekend zwemmen en klimmen. De territoriumgrootte varieert, afhankelijk van voedselaanbod en jaargetijde, van minder dan één tot wel tien hectare. Mannetjes hebben een groter leefgebied dan vrouwtjes. Tijdens periodes met weinig muizen leiden wezels een min of meer zwervend bestaan. Naast holen van mollen, muizen en ratten worden ook houtstapels, steenhopen en schuurtjes als onderkomen gebruikt. Wezels wisselen frequent van rustplaats, maar vrouwtjes met jongen blijven op één locatie.

Hoewel wezels in principe alles eten wat ze kunnen overheersen, jagen ze hoofdzakelijk op woelmuizen. In Noordwest-Europa zijn veldmuis en rosse woelmuis de voornaamste prooidieren, maar ook bosmuizen worden veel gevangen. Ratten en konijnen zijn vaak net te groot voor een volwassen wezel. Aanvullend worden eieren, diverse ongewervelden en vruchten genuttigd.

Wezels komen in heel Nederland voor met uitzondering van de Waddeneilanden. De verspreiding lijkt de laatste decennia ijler te zijn geworden in met name Oost-Nederland. Intensivering van de landbouw, verstedelijking en drukke verkeerswegen zijn hiervan waarschijnlijke oorzaken. De afname van woelmuizenplagen door dezelfde oorzaken is ondermijnend voor het in stand houden van gezonde populaties. Bij erupties van woelmuizen (zoals in 2014) kan de wezelstand kortstondig toenemen.

Bron: Atlas van de Nederlandse Zoogdieren – Broekhuizen et al. 2016